

**Všeobecné podmienky
pre environmentálne overovanie**

podľa STN EN ISO/IEC 17021-1:2015 a podľa Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit – EMAS III a súvisiacich dokumentov
Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1505 a Nariadenie Komisie (EÚ) č. 2018/2026

Obsah

1. Všeobecne	2
2. Rozsah platnosti	3
3. Používanie Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii a používanie loga EMAS 4	4
3.1 Používanie Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii	4
3.2 Ukončenie platnosti, odobratie a pozastavenie platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii	5
3.3 Používanie loga EMAS	6
4. Sťažnosti a odvolania (opravné prostriedky)	7
5. Environmentálne overovanie	7
5.1 Všeobecne	7
5.2 Prvotné environmentálne overovanie	8
5.2.1 Prijatie žiadosti o environmentálne overovanie, jej preskúmanie a uzatvorenie zmluvného vzťahu	8
5.2.2 Plánovanie environmentálneho overovania	9
5.2.3 Prvá etapa environmentálneho overovania (EO)	9
5.2.4 Druhá etapa environmentálneho overovania	11
5.2.5 Špeciálne environmentálne overovania – rozšírenie rozsahu	14
5.3 Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii	14
5.4 Dozorné a opakované environmentálne overovanie	15
5.4.1 Dozorné environmentálne overovanie	15
5.4.2 Mimoriadne dozorné environmentálne overovania	18
5.4.3 Opakované environmentálne overovanie	19
5.5 Záznamy o environmentálnom overovaní	20
6. Záverečné ustanovenia	20

1. Všeobecne

COSM Certifino ponúka klientom – záujemcom o environmentálne overovanie (ďalej len "klient") svoje služby pri environmentálnom overovaní (ďalej len „EO“) na účely zápisu do registra EMAS a predĺženia registrácie v registri EMAS ako dôkaz o plnení štandardných požiadaviek prostredníctvom nezávislej tretej strany – akreditovaného environmentálneho overovateľa v zmysle nariadenia EP a R (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS), ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 761/2001 a rozhodnutia Komisie 2001/681/ES a 2006/193/ES (ďalej len „nariadenie“) a súvisiacich dokumentov Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1505 a Nariadenie Komisie (EÚ) č. 2018/2026.

Tvárou v tvár narastajúcej environmentálnej zodpovednosti zo strany trhu a zákazníkov, organizácie získavajú prospech zo znižovania negatívnych environmentálnych vplyvov vyplývajúcich z ich činností. Vynikajúce environmentálne správanie je považované za obchodnú výhodu, zatiaľ čo zlá environmentálna výkonnosť sa stáva nevýhodou.

EMAS III, posledná revízia nariadenia EMAS, ktorá nadobudla účinnosť 11. januára 2010, a ktorej prílohy boli aktualizované v roku 2017 a v roku 2018, robia zo schémy EMAS naj dôveryhodnejší a najsilnejší nástroj na trhu v oblasti systémov manažérstva environmentu. Okrem požiadaviek medzinárodnej normy EN ISO 14001 je schéma EMAS doplnená niekoľkými prvkami navyše. Vyššia kvalita EMAS spočíva v:

- prísnejších požiadavkách na meranie, hodnotenie a sústavné zlepšovanie environmentálneho správania;
- dodržiavani záväzných požiadaviek pod dohľadom verejných orgánov;
- silnom zapojení zamestnancov;
- hlavných ukazovateľoch environmentálneho správania, ktoré zabezpečujú viacročné porovnanie v rámci a medzi organizáciami;
- poskytovaní informácií verejnosti cez validované environmentálne vyhlásenie;
- registrácii prostredníctvom príslušného orgánu, na základe úspešného overenia akreditovaným/licencovaným environmentálnym overovateľom.

Schéma EMAS je otvorená pre všetky sektory hospodárstva a všetky typy organizácií verejného i súkromného sektora, ktoré hľadajú spôsob ako zdokonaľiť svoje environmentálne správanie. Od roku 2010 (EMAS III) schéma umožňuje členským štátom registráciu aj mimo Európskej únie (EMAS Global).

O začlenenie do schémy EMAS sa môže uchádzať každá organizácia, ktorá splní nasledovné požiadavky:

- vykoná úvodné environmentálne preskúmanie svojich činností, výrobkov a služieb;
- zavedie a udržiava systém environmentálneho manažérstva (EMS);
- vykoná interný environmentálny audit;
- vypracuje environmentálne vyhlásenie (EV),
- **dá si overiť svoj proces environmentálneho preskúmania, systém environmentálneho manažérstva, postup auditov a environmentálne vyhlásenie environmentálnym overovateľom;**
- predloží príslušnému orgánu žiadosť o zápis do registra.

2. Rozsah platnosti

Postupy, zabezpečenie a výkon environmentálneho overovania je popísaný v internej dokumentácii COSM Certifino. Procesy environmentálneho overovania sa riadia schváleným zdokumentovaným postupom v *COSM-SM-12 Postupy environmentálneho overovania*.

Tieto všeobecné podmienky pre environmentálne overovania dávajú klientovi COSM Certifino základný rámec práv a povinnosti pri uzatváraní zmluvného vzťahu najmä v oblasti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii a používanie loga EMAS (kapitola 3), podmienok a postupov v oblasti podávania sťažnosti a odvolania (opravné prostriedky – kapitola 4) a prehľad základného postupu pri environmentálnom overovaní so strany COSM (kapitola 5). Všeobecné podmienky sú nedeliteľnou súčasťou uzavretej **Zmluva o výkone overovania a validácii**.

Environmentálne overovanie vykonáva COSM Certifino v nasledujúcich etapách:

1. **Prvotné environmentálne overovanie** - počas prípravy organizácie klienta na zápis do registra EMAS
 - prijatie žiadosti o EO a jej preskúmanie;
 - prvotné environmentálne overovanie:
 - prvá etapa environmentálneho overovania;
 - druhá etapa environmentálneho overovania;
2. **Vydanie Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii**
3. **Dozorné a opakované environmentálne overovanie** - na účely predĺženia registrácie v registri EMAS podľa článku 6:
 - dozorné environmentálne overovanie (podľa článku 6 ods. 2 nariadenia) – environmentálne overovanie organizácie klienta pred skončením platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii (raz ročne);
 - opakované environmentálne overovanie (podľa článku 6 ods. 1 nariadenia) – environmentálne overovanie organizácie klienta pred skončením platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii (každé 3 roky).

Tieto Všeobecné podmienky pre environmentálne overovanie sú s ohľadom na ustanovenie § 273 Obchodného zákonníka neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o overovaní a validácii uzatváraanej medzi COSM a klientom, prípadne v niektorých dojednaniach zmluva môže na ne odkazovať. Podpisom zmluvy sa stávajú Všeobecné podmienky pre environmentálne overovanie záväznými a vynútiteľnými pre zmluvné strany.

Odchýlne dohody v zmluve o overovaní a validácii majú prednosť pred znením Všeobecných podmienok pre environmentálne overovanie.

3. Používanie Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii a používanie loga EMAS

3.1 Používanie Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii

Klient môže Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii používať výlučne na účely vymedzené *Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit – EMAS III*, t.j. ako dôkaz pre príslušné orgány o splnení požiadaviek nariadenia, predovšetkým článkov 4, 5, 6, 13 a 14 nariadenia, prípadne pre tretie osoby a úrady, a to po dobu, pokiaľ je držiteľom platného Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii. **Je vyslovene zakázané:**

- zavádzajúce používanie Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii spôsobom, ktorý vzbudzuje dojem vykonanej certifikácie produktu alebo akýmkoľvek iným spôsobom, ktorý možno interpretovať ako označenie zhody produktu,
- upravovať či meniť Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii,
- vzbudzovať dojem, ani ho pripustiť, že Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii platí na činnosť mimo rámec jej platnosti.

Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii platí len pre jeho držiteľa a vzťahuje sa len na procesy v ňom uvedené. Prenos Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii na tretie osoby je neprípustný rovnako ako jeho používanie alebo využívanie treťou osobou. Pokiaľ by malo byť Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii použité na reklamné účely, musí klient predložiť zamýšľanú podobu reklamy našej organizácii na schválenie, aby bolo vylúčené zavádzajúce alebo nesprávne použitie výsledkov environmentálneho overovania.

Držiteľ Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii preberá plnú zodpovednosť za používanie a správnosť všetkých vyjadrení, vzťahujúcich sa na Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii.

Pri uvádzaní odkazov na Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii v komunikačných médiách (napr. internet, brožúry, reklamné materiály a iné dokumenty) je klient povinný riadiť sa pokynmi COSM Certifino a požiadavkami určenými v Nariadení.

Predpokladom pre ďalšie používanie Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii je udržiavanie platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii v súlade s požiadavkami nariadenia. **Po skončení alebo pozastavení platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii alebo jeho odobratí, klient nesmie:**

- v propagačných materiáloch ďalej uvádzať odkaz na Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii,
- podávať zavádzajúce informácie ohľadne svojho environmentálneho overovania, ani pripustiť ich šírenie,

- používať dokumentáciu z environmentálneho overovania alebo jej časti zavádzajúcim spôsobom, ani sa na ne takto odvolávať;
- sa odvolávať ani pripustiť odkazy na Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii spôsobom, ktorý by mohol vzbudzovať dojem, že bol certifikovaný produkt, služba alebo proces
- musí primerane zmeniť všetky svoje reklamné materiály, ak bol rozsah platnosti jeho Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii redukovaný (zmenený),
- používaním Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii diskreditovať ani akokoľvek poškodzovať environmentálneho overovateľa ani narušovať dôveru verejnosti k environmentálnemu overovaniu.

3.2 Ukončenie platnosti, odobratie a pozastavenie platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii

COSM Certifino má právo odobrať Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii, pokiaľ:

- držiteľ Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii písomne odmietne zmeny Všeobecných podmienok pre environmentálne overovanie počas šiestich týždňov po ich vstupe do platnosti, príp. odmietne možnosť sa s nimi oboznámiť;
- je Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii zneužívané (použitím na iný účel, než na aký bolo vydané, napr. pre inú dosiaľ neoverovanú firmu, prípadne pre inú, organizačne oddelenú časť firmy, ktorá nebola zahrnutá do predmetu environmentálneho overovania, alebo pre iný predmet činnosti);
- platba za výkony environmentálneho overovania nebola zaplatená v stanovenej dobe (ani po upomienke);
- nastanú iné dôvody na odobratie v zmysle uzavretej zmluvy s klientom, ak klient túto zmluvu poruší, odstúpi od nej, či sa zachová v rozpore s touto zmluvou,
- neumožní výkon environmentálneho overovania a neposkytne súčinnosť pri environmentálnom overovaní prípadne pri riešení sťažnosti a mimoriadnom environmentálnom overovaní v zmysle platnej zmluvy.

Ukončenie platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii, nastane, pokiaľ:

- uplynula uvedená doba platnosti a držiteľ nepožiadal o predĺženie (dozorné / opakované EO),
- bol na klienta vyhlásený konkurz alebo inak rozhodnuté o riešení úpadku alebo rozhodnuté,
- vstupe do likvidácie,
- došlo k prevzatiu firmy iným subjektom (tzv. "likvidácia s nástupcom"),

- dôjde k významným zisteniam pri pravidelnom environmentálnom overovaní (dozorného, mimoriadneho), ktoré neumožňuje vyhlásiť zhodu z požiadavkami nariadenia,
- došlo k ukončeniu platnosti zmluvy odstúpením či výpoveďou zo strany objednávateľa.

Platnosť Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii COSM pozastaví, pokiaľ COSM môže oprávnenne predpokladať neodstránenie nezhôd v stanovenej lehote a klient environmentálneho overovania nepreukáže zdokumentované informácie preukazujúce ich odstránenie, najviac však 3 mesiace od vykonania mimoriadneho environmentálneho overovania. Lehota pre pozastavenie platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii môže trvať maximálne 3 mesiace, potom nastáva buď fáza obnovenia platnosti pri plnení podmienok pre trvanie platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii, alebo odobratie Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii.

Environmentálny overovateľ má právo obmedziť rozsah platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii, aby vylúčil tie časti predmetu environmentálneho overovania, ktoré nespĺňajú požiadavky nariadenia, pokiaľ sa pri environmentálnom overovaní preukáže, že klient vážne alebo trvale neplní požiadavky nariadenia pre tieto časti predmetu EO.

V prípade ukončenia platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii alebo odobratí Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii klient nie je ďalej oprávnený preukazovať sa platným Vyhlásením environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii, ani používať Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii na účely zápisu do registra EMAS a na účely predĺženia registrácie v registri EMAS. Pri pozastavení platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii podľa je klient písomne upozornený, že do doby obnovenia platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii nie je ďalej oprávnený preukazovať sa platným Vyhlásením environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii, ani používať Vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii na účely zápisu do registra EMAS a na účely predĺženia registrácie v registri EMAS.

3.3 Používanie loga EMAS

Logo EMAS smie klient používať len v súlade s ustanoveniami článku 10 nariadenia, predovšetkým:

- len v prípade, že jeho registrácia je stále platná
- na logu sa vždy uvádza registračné číslo organizácie
- pri použití loga EMAS musí jasne uviesť, na ktoré miesta sa vzťahuje zápis do registra
- všetky environmentálne informácie uverejnené organizáciou zapísanou v registri sa môžu doplniť logom EMAS za predpokladu, že obsahujú odkaz na najnovšie environmentálne vyhlásenie organizácie alebo jej aktualizované environmentálne vyhlásenie, z ktorého boli prevzaté, a že ich environmentálny overovateľ validoval ako:
 - reprezentatívne pre celkové environmentálne správanie organizácie;
 - doložené a overiteľné;

- relevantné a použité vo vhodnom kontexte alebo rámci;
- presné;
- informácie, pri ktorých je nepravdepodobné, že by spôsobili chybný výklad, a
- významné vzhľadom na celkový environmentálny vplyv.

Logo EMAS sa nesmie používať:

- na výrobkoch ani na ich obaloch,
- v spojení s porovnateľnými nárokmi týkajúcimi sa iných činností a služieb alebo spôsobom, ktorým by ho bolo možné zameniť so značkami ekologických výrobkov.

Používanie loga EMAS v súlade s nariadením je súčasťou kontroly v rámci environmentálneho overovania zo strany environmentálneho overovateľa.

4. Sťažnosti a odvolania (opravné prostriedky)

Klient môže proti výsledkom procesu environmentálneho overovania (rozhodnutiu environmentálneho overovateľa) podať odvolanie a ďalej môže proti úkonom a postupom environmentálneho overovateľa pri posudzovaní a jednotlivých činnostiach environmentálneho overovania vzniesť sťažnosť.

Opravný prostriedok musí klient podať písomne, resp. prostredníctvom e-mailu na mailovej adrese: info@ertifino.sk s odôvodnením a s dôkazmi jeho oprávnenosti.

O opravnom prostriedku, vzťahujúcom sa k posudzovaniu, či k výsledkom environmentálneho overovania, rozhoduje v prvej inštancii riaditeľ COSM v spolupráci s vybraným nezávislým technickým expertom v zmysle schválených postupov. Odvolanie je prípustné i proti prvoinštančnému rozhodnutiu.

Odvolanie je možné podať v lehote 14 dní od oznámenia výsledku klientovi, sťažnosť do 14 dní od okamihu vzniku jej príčiny. O odvolaní či sťažnosti musí COSM rozhodnúť do 60 pracovných dní od ich zaevidovania. O prípadnom predĺžení lehoty z dôvodu komplexného preverenia podania o viac ako 60 pracovných dní je klient písomne informovaný riaditeľom COSM pred jej uplynutím.

Ďalšie podrobnosti sú uvedené v Riadiacej dokumentácii COSM Certifino, ktorá je na vyžiadanie k nahliadnutiu.

5. Environmentálne overovanie

5.1 Všeobecne

Postupy, zabezpečenie a výkon environmentálneho overovania je popísaný v internej dokumentácii COSM Certifino. Proces environmentálneho overovania sa riadia schváleným zdokumentovaným postupom v *COSM-SM-12 Postupy environmentálneho overovania*.

Environmentálne overovanie vykonáva COSM Certifino v nasledujúcich etapách:

1. **Prvotné environmentálne overovanie** - počas prípravy organizácie klienta na zápis do registra EMAS
 - prijatie žiadosti o EO a jej preskúmanie;
 - prvotné environmentálne overovanie:
 - prvá etapa environmentálneho overovania;
 - druhá etapa environmentálneho overovania;
2. **Vydanie Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii**
3. **Dozorné a opakované environmentálne overovanie** - na účely predĺženia registrácie v registri EMAS podľa článku 6:
 - dozorné environmentálne overovanie (podľa článku 6 ods. 2 nariadenia) – environmentálne overovanie organizácie klienta pred skončením platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii (raz ročne);
 - opakované environmentálne overovanie (podľa článku 6 ods. 1 nariadenia) – environmentálne overovanie organizácie klienta pred skončením platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii (každé 3 roky).

5.2 Prvotné environmentálne overovanie

5.2.1 Prijatie žiadosti o environmentálne overovanie, jej preskúmanie a uzatvorenie zmluvného vzťahu

Každý klient, ktorý má záujem o environmentálne overenie v schéme EMAS a kontaktuje COSM (mailom, telefonicky a podobne) je vyzvaný príslušným pracovníkom o poskytnutie základných informácií, ktoré budú slúžiť na presnú identifikáciu požadovaných služieb, posúdenie či COSM vlastní príslušnú akreditáciu a kalkuláciu cenovej ponuky.

COSM požaduje od klienta vyplnenie Žiadosti o environmentálne overovanie, kde poverený zástupca klienta poskytne všetky potrebné informácie. V rámci prijatia žiadosti - v prípade potreby vedie poverený pracovník COSM informatívny rozhovor so zástupcom klienta, pri ktorom môžu byť prerokované nasledujúce body:

- cieľ a účel environmentálneho overovania
- základné predpoklady pre environmentálne overovanie
- priebeh environmentálneho overovania
- stupeň preukázateľnosti plnenia požiadaviek nariadenia a normy, oblasť platnosti
- predpokladané náklady
- návrhy termínov.

Okrem toho určí klient zástupcu svojho vedenia ako kontaktnú osobu zodpovednú za priebeh environmentálneho overovania.

Po preskúmaní žiadosti ju COSM prijme alebo zamietne. V prípade zamietnutia sú dôvody zaznamenané a klientovi vysvetlené. V prípade, že žiadosť prijme spracuje MK Cenovú ponuku pre výkon overovania a validácie Túto následne doručí klientovi.

Po akceptovaní cenovej ponuky klientom, pripraví COSM návrh Zmluvy o výkone overovania a validácii na základe údajov z klientom vyplnenej Žiadosti o environmentálne overovanie.

Zmluvný vzťah medzi COSM a overovaným subjektom stanovuje Zmluva o výkone overovania a validácii (zmluva o výkone overenia environmentálneho vyhlásenia a systému EMS v schéme EMAS a dohľade nad registrovaným subjektom a validácii aktualizovaného environmentálneho vyhlásenia)

Ak sa vyskytnú u klienta nejaké relevantné zmeny v priebehu doby platnosti zmluvy, vypracuje MK dodatok k zmluve, kde sa uvedú zmenené skutočnosti. Aj v prípade zúženia alebo rozšírenia overovania a validácie vystaví MK dodatok k pôvodnej zmluve.

5.2.2 Plánovanie environmentálneho overovania

Každé environmentálne overovanie identifikované v Zmluve o výkone overovania a validácii je u klienta vykonávané na základe plánu environmentálneho overovania. Plán environmentálneho overovania vypracuje vedúci environmentálny overovateľ. COSM zároveň oznámi klientovi mená predpokladaných menovaných environmentálnych overovateľov. Počet členov tímu závisí od veľkosti klienta a oblastí, v ktorých sa má vykonávať environmentálne overovanie.

Klient má právo vyjadriť sa k zloženiu tímu environmentálnych overovateľov a navrhnúť výmenu jeho členov. Klient má právo menovaného environmentálneho overovateľa odmietnuť, v takom prípade COSM navrhne iného overovateľa.

Cieľom environmentálneho overovania je posúdiť, či environmentálne preskúmanie organizácie, jej environmentálna politika, systém manažérstva, postupy v oblasti auditu a ich vykonávanie sú v súlade s požiadavkami „Nariadenia“ podrobne špecifikovaných v tomto „Nariadení“ v bode 2, článku 18 Úlohy overovateľov.

5.2.3 Prvá etapa environmentálneho overovania (EO)

Účelom prvej etapy EO je stanoviť stupeň pripravenosti organizácie klienta na environmentálne overovanie. Prvá etapa EO sa vykonáva za účelom posúdenia dokumentácie v zmysle požiadaviek článku 25 odsek 5 nariadenia. V tejto etape environmentálny overovateľ preskúma:

- základné informácie o organizácii a jej činnostiach, environmentálnej politike a programe,

- organizačnú štruktúru,
- zoznam platnej dokumentácie spracovanej pre oblasť EMS a EMAS,
- prehľad identifikovaných významných environmentálnych aspektov,
- návrh environmentálneho vyhlásenia alebo aktualizovaného environmentálneho vyhlásenia,
- popis uplatňovaného systému environmentálneho manažérstva v organizácii,
- podrobnosti o vykonanom environmentálnom preskúmaní alebo auditoch,
- správu o tomto preskúmaní alebo auditoch a o každom nápravnom opatrení prijatom po preskúmaní alebo auditoch,
- pripravenosť klienta na druhý stupeň EO s ohľadom na implementáciu požiadaviek nariadenia, plánovanie a vykonávanie interných auditov a stav preskúmania manažmentom
- pridelenie zdrojov na druhý stupeň EO a odsúhlasenie podrobností druhého stupňa EO s klientom.

Klient sprístupní dokumentáciu súvisiacu s časťou / časťami organizácie, ktoré sú predmetom overovania a validácie (zdokumentované informácie ako napr. príručka EMS, smernice a návody na riadenie, pracovné a kontrolné postupy, registre právnych požiadaviek, riadenie záznamov, environmentálne vyhlásenie a pod.) COSM, ktorý posúdi ich zhodu s požiadavkami príslušnej normy a Nariadenia.

Povinnosťou tímu environmentálnych overovateľov je následne preštudovať dokumentáciu klienta a posúdiť, či poskytnutá dokumentácia:

- spĺňa v plnom rozsahu minimálne požiadavky kritérií overovania na dokumentáciu;
- jasne definuje hranice zavedeného a udržiavaného EMAS a vzťahy k ostatným manažérskym systémom, ktoré sú v organizácii zavedené a udržiavané a ktoré majú interakcie s overovaným EMAS;
- jasne, jednoznačne a logicky stanovuje postup a zodpovednosti výkonu riadiacich činností v rámci jednotlivých prevádzok i celej organizácie, kde je udržiavaný a overovaný EMAS;
- komplexne opisuje EMAS, environmentálne aspekty a vplyvy a spôsob ich riadenia;
- poskytuje dostatočné informácie o realizácii prijatých opatrení za účelom odstránenia nezhôd zistených pri interných a externých environmentálnych auditoch a riešenia sťažností, pokút, nehôd, havárií a iných kritických situácií súvisiacich s ochranou životného prostredia.

Tím environmentálnych overovateľov pred ukončením tejto fázy posúdi, či je dokumentácia spracovaná v primeranom rozsahu a obsahuje všetky náležitosti. Prvý stupeň EO sa vykonáva obvykle v priestoroch overovanej organizácie, posúdenie dokumentácie je možné vykonať aj v priestoroch COSM. Klient je o výsledku prvého stupňa EO

informovaný prostredníctvom správy, vrátane identifikácie zistení - rizík, ktoré by mohli byť nezhodami v druhom stupni EO.

V prípade, že dokumentácia nie je spracovaná v zhode s príslušnými požiadavkami a kritériami, bezodkladne informuje určeného zástupcu overovaného subjektu a zároveň uvedie, ktoré požiadavky, kritériá neboli primerane splnené. Vedúci overovateľ následne dohodne so zástupcom overovaného subjektu termín, dokedy bude dokumentácia doplnená a aktualizovaná. O tomto bezodkladne informuje COSM. Podľa potreby sa zároveň upraví Plán environmentálneho overovania.

Po posúdení dokumentácie pripraví tím overovateľov plán overovania pre druhú etapu. K plánu overovania sa vyjadruje overovaný subjekt a určený zástupca spoločnosti COSM. Na základe ich požiadaviek môže vedúci overovateľ vykonať zmeny v návrhu plánu overovania. Nepripúšťajú sa však také úpravy plánu, ktorými by sa menil rozsah alebo obmedzovali záväzné požiadavky. Plán overovania schvaľuje klient spolu so zástupcom spoločnosti COSM.

5.2.4 Druhá etapa environmentálneho overovania

Výkon celého environmentálneho overovania EMAS u overovaného subjektu riadi vedúci environmentálny overovateľ v súlade so schváleným plánom environmentálneho overovania. Každé overovanie COSM začína úvodným jednaním s preverovaným.

2 etapa environmentálneho overovania sa musí konať na mieste / miestach klienta s cieľom preveriť a získať dôkazy o plnení všetkých požiadaviek nariadenia v súlade s čl. 18 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 nariadenia:

- Environmentálni overovatelia posudzujú, či environmentálne preskúmanie organizácie, jej environmentálna politika, systém manažérstva, postupy v oblasti auditu a ich vykonávanie sú v súlade s požiadavkami nariadenia.
- Environmentálni overovatelia overujú:
 - dodržiavanie všetkých požiadaviek uvedených v nariadení organizáciou klienta, pokiaľ ide o úvodné environmentálne preskúmanie, systém environmentálneho manažérstva, environmentálny audit a jeho výsledky a environmentálne vyhlásenie alebo aktualizované environmentálne vyhlásenie;
 - dodržiavanie uplatniteľných právnych požiadaviek Spoločenstva EMAS, ako aj národných, regionálnych a miestnych právnych požiadaviek týkajúcich sa životného prostredia zo strany organizácie;
 - sústavné zlepšovanie environmentálneho správania organizácie
 - spoľahlivosť, dôveryhodnosť a správnosť údajov a informácií uvedených v:
 - environmentálnom vyhlásení

- v aktualizovanom environmentálnom vyhlásení
 - vo všetkých environmentálnych informáciách, ktoré sa majú validovať.
- Environmentálni overovatelia overujú najmä vhodnosť úvodného environmentálneho preskúmania alebo auditu alebo iných postupov, ktoré vykonáva organizácia, bez toho, aby sa tieto postupy zbytočne opakovali.
 - Environmentálni overovatelia overujú, či sú výsledky interného auditu spoľahlivé. Na tento účel využívajú v prípade potreby kontroly na mieste.
 - Počas prípravy organizácie na zápis do registra EMAS (t.j. pri prvotnom EO) environmentálny overovateľ kontroluje v rámci overovania aspoň to, či organizácia plní tieto požiadavky:
 - uplatňovanie plne funkčného systému environmentálneho manažérstva v súlade s prílohou II nariadenia,
 - uplatňovanie v plnom rozsahu naplánovaného programu auditov, s realizáciou ktorého sa už začalo v súlade s prílohou III nariadenia, takže už boli skontrolované aspoň najvýznamnejšie environmentálne vplyvy,
 - dokončenie preskúmania manažmentom podľa časti A prílohy II nariadenia,
 - vypracovanie environmentálneho vyhlásenia v súlade s prílohou IV nariadenia a zohľadnenie referenčných dokumentov pre príslušný sektor, ak sú k dispozícii.

Výkon overovania prebieha formou pohovoru s vybranými pracovníkmi klienta, sledovania výkonu jednotlivých činností, štúdia vyžadanej dokumentácie a záznamov a ich porovnávaní so skutočnosťou. Overovatelia spravidla nevykonávajú žiadne merania alebo odbery vzoriek, ak je to však potrebné pre overenie zhody s kritériami overovania, môžu požadovať aj výkon meraní a rozboru vzoriek za asistencie pracovníkov klienta.

Po skončení druhého stupňa EO tím menovaných environmentálnych overovateľov na záverečnom stretnutí oboznámi klienta s výsledkom EO.

Počas záverečného jednania vedúci overovateľ zároveň objasní ďalší postup činností, ktorý závisí od rozsahu a závažnosti zistených nesúládov s kritériami overovania.

Pokiaľ bola pri EO druhého stupňa konštatovaná malá nezhoda – angl. „minor nonconformity“ (t.j. nesystémová nezhoda, ktorá neovplyvňuje schopnosť organizácie dosiahnuť zamýšľané výsledky, použije sa len v prípade, že požiadavky nariadenia sú splnené, pričom požiadavky kritériálnej normy pre systémy environmentálneho manažérstva môžu byť splnené čiastočne alebo sa jedná o ojedinelé bezvýznamné nezhody, napr. chýbajúci podpis a pod.), je pre odstránenie takýchto zistení stanovený termín max. 12 mesiacov od dátumu vykonania EO (konštatovania malej nezhody). Rovnaká lehota pre odstránenie malej nezhody max. 12 mesiacov od dátumu vykonania EO

(konštatovania malej nezhody) platí i v prípade dozorného a opakovaného EO. Odstránenie malej nezhody bude overené pri ďalšom EO.

Pokiaľ bola pri EO druhého stupňa zistená závažná nezhoda – angl. „major nonconformity“ (t.j. systémová nezhoda, ktorá ovplyvňuje schopnosť organizácie dosiahnuť zamýšľané výsledky, použije sa v prípade, že ustanovenia normy / nariadenia nie sú splnené alebo sú nezavedené alebo ide o opakujúce sa malé nezhody), je pre relevantné časti organizácie potrebné vykonať následné EO, zamerané iba na preverenie tých požiadaviek nariadenia / normy, kde boli zaznamenané nezhody. Podľa povahy nezhody sa vykoná EO na mieste, alebo v niektorých prípadoch môže stačiť preverenie dodaných podkladov, preto musí byť pre následné EO stanovený rozsah a termín. Lehota na odstránenie nezhody a pre uskutočnenie následného EO je v prípade prvotného EO max. 6 mesiacov (od posledného dňa druhého stupňa EO), v prípade opakovaného alebo dozorného EO 3 mesiace od dátumu uskutočnenia EO.

Pokiaľ audítorský tím **zistí nezhodu**, zaznamenáva v Správe o nezhode, nesmie byť zaznamenaná ako možnosť na zlepšenie. Popísaná nezhoda je zaznamenaná vo vzťahu ku konkrétnej požiadavke kritérií auditu. Tento záznam obsahuje jasný popis nezhody a podrobne identifikuje objektívne dôkazy, na ktorých je nezhoda založená. Nezhody sú prerokované s klientom tak, aby bolo zaistené, že sú dôkazy presné a že nezhody sú správne pochopené. Audítor sa vyhýba naznačeniu príčin a riešenia nezhôd.

Pri záverečnom rokovaní má klient možnosť klásť otázky a vyjadriť akýkoľvek odlišný názor na výsledky auditu. Akékoľvek rozdielne názory týkajúce sa zistení z overovania alebo záverov medzi tímom overovateľov a klientom sú prediskutované a v prípade, že je to možné, aj vyriešené. Akékoľvek rozdielne názory sú zaznamenané a oznámené COSM. Súhlasné stanovisko so zisteniami, potvrdí klient podpisom v Správe zo záverečného jednania, prípadný nesúhlas sa rieši na COSM.

Z environmentálneho overovania spracuje vedúci tímu environmentálneho overovania Správa z environmentálneho overovania, ktorá poskytuje komplexný a jasný prehľad o priebehu overovania, podstatných zisteniach a záveroch z overovania. Správu z environmentálneho overovania schvaľuje zodpovedný pracovník spoločnosti COSM a následne ju pošle predstaviteľom overovaného subjektu. Overovaný subjekt má právo vyjadriť sa do 15 dní k obsahu správy, aby prípadné námietky voči záverom z overovania alebo iným skutočnostiam uvedeným v správe boli zohľadnené pri rozhodovaní o validácii environmentálneho vyhlásenia.

Ak zistenia z overovania na mieste boli takého charakteru, že tím overovateľov neodporučil validovať environmentálne vyhlásenie a informácie predložené overovaným subjektom pre významné zistenia alebo nedostatky definované počas záverečného stretnutia, spracuje tím

overovateľov formou stručnej správy „Správa o významných zisteniach z environmentálneho overovania“

Pokiaľ budú v priebehu druhej etapy zistené takéto závažné veľké nezhody, že vydanie Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii nie je na základe výroku vedúceho EO reálne ani v prípade realizácie očakávaných nápravných opatrení, oznámi COSM klientovi túto informáciu a následne ho informuje o prerušení 2. Etapy environmentálneho overovania.

5.2.5 Špeciálne environmentálne overovania – rozšírenie rozsahu

K rozšíreniu predchádzajúceho EO môže dôjsť rozširovacím EO pri dodržaní požiadaviek čl. 8 nariadenia. Rozšírenie môže zahŕňať zmeny v rozsahu častí preverovanej organizácie, ktoré sú predmetom overovania a validácie (napr. predmet EMS, zmeny procesov, zmeny v rozsahu činností, organizačné zmeny a pod.). Počas platnosti „Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii“ je preverovaná organizácia povinná informovať COSM o podstatných zmenách v súlade s čl. 8 nariadenia. Rozširovacie EO je možné vykonať v rámci dozorného EO, opakovaného EO alebo v súlade s čl. 8 nariadenia v lehote do 6 mesiacov od zavedenia podstatných zmien v preverovanej organizácii.

5.3 Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii

Predpokladom pre vydanie Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii je preverenie plnenia požiadaviek nariadenia zo strany klienta so zreteľom na preukázané plnenie daných požiadaviek formou vyššie popísaného postupu environmentálneho overovania uzatvoreného s odporúčaním na vydanie Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii.

Na základe priebehu celého procesu EO a kladného posúdenia v rámci interných postupov COSM, rozhoduje riaditeľ COSM o vydaní Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii. Za tým účelom odovzdávajú menovaní environmentálni overovatelia COSM správu o výsledku EO. Po odsúhlasení správy COSM je klientovi poslané jedno vyhotovenie správy z EO. Súčasne je vyzvaný, aby vyjadril svoje pripomienky k tejto správe.

COSM má mechanizmus rozhodovania vo veci Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii, pričom je zabezpečená zásada, že rozhoduje ten, kto má na to kompetencie a kto nevykonal dané overovanie.

Kladné rozhodnutie o validácii environmentálneho vyhlásenia môže byť prijaté len v tom prípade, ak závery z overovania potvrdzujú, že:

- overovaný subjekt plní požiadavky všeobecne záväzných predpisov a individuálnych rozhodnutí a povolení orgánov štátnej správy v oblasti ochrany životného prostredia;

- environmentálne vyhlásenie obsahuje požadované údaje a tieto sú správne, spoľahlivé a dôveryhodné;
- overovaný EMAS je zavedený a udržiavaný plne v súlade s príslušnými požiadavkami nariadenia, je plne funkčný a dostatočne efektívny v procese zlepšovania environmentálneho správania;

Doba platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii je jeden rok, pokiaľ nedôjde k jeho odobratiu. Vo zvlášť odôvodnených prípadoch môže byť tiež požadované krátkodobé mimoriadne overovanie.

Na základe validovaného environmentálneho vyhlásenia môže byť overovaný subjekt registrovaný. Registráciu vykonáva Slovenská agentúra životného prostredia

Registrovaný subjekt je zodpovedný za korektné používanie validovaného environmentálneho vyhlásenia. Uvedené dokumenty sa nesmú uvádzať v kontexte s inými informáciami, v katalógoch alebo reklamných materiáloch overovaného subjektu takým spôsobom, aby bol ktokoľvek zavádzaný:

- že ide o environmentálne vyhlásenie alebo informácie iného subjektu ako registrovaný subjekt, napr. environmentálne vyhlásenie týkajúce sa iných prevádzok alebo iných organizácií – napr. materský koncern;
- vložení iných údajov a dát do validovaných environmentálnych vyhlásení a informácií ako boli vo validovaných dokumentoch;
- že ide o posúdenie environmentálnej vhodnosti produktu alebo akýkoľvek iný význam týchto dokumentov ako prezentovanie environmentálneho správania sa registrovaného subjektu.

V prípade, že tím environmentálneho overovateľa pri overovaní zistí porušenie týchto pravidiel, je povinný uviesť to v správe z príslušného overovania a požadovať od overovaného subjektu, aby prijal zodpovedajúce nápravné a preventívne opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

5.4 Dozorné a opakované environmentálne overovanie

5.4.1 Dozorné environmentálne overovanie

Dozorné environmentálne overovanie na účely predĺženia registrácie v registri EMAS podľa článku 6 ods. 2 nariadenia – environmentálne overovanie organizácie klienta pred skončením platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii sa vykonáva 1x ročne, každé 3 roky musí byť vykonané opakované EO.

V prípade uplatnenia výnimky v zmysle čl. 7 nariadenia sa tieto intervaly predlžujú na 2 a 4 roky. Dozorné environmentálne overovanie sa uskutočňuje v dobe platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii, pričom najneskôr do 12 mesiacov od dátumu jeho vydania musí byť vydané nové Vyhlásenie po dozornom environmentálnom overovaní. Pre stanovenie termínu dozorného EO je rozhodujúci dátum

vydania Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii, prípustná je tolerancia -3/+0 mesiacov.

Pri každom dozornom environmentálnom overovaní musia menovaní environmentálni overovatelia preveriť a získať dôkazy o plnení všetkých požiadaviek nariadenia v súlade s čl. 18 ods. 1, 2, 3, 4 a 7 nariadenia:

- 1 Environmentálni overovatelia posudzujú, či environmentálne preskúmanie organizácie, jej environmentálna politika, systém manažérstva, postupy v oblasti auditu a ich vykonávanie sú v súlade s požiadavkami tohto nariadenia.
- 2 Environmentálni overovatelia overujú:
 - a) dodržiavanie všetkých požiadaviek uvedených v nariadení organizáciou, pokiaľ ide o úvodné environmentálne preskúmanie, systém environmentálneho manažérstva, environmentálny audit a jeho výsledky a environmentálne vyhlásenie alebo aktualizované environmentálne vyhlásenie;
 - b) dodržiavanie uplatniteľných právnych požiadaviek Spoločenstva EMAS, ako aj národných, regionálnych a miestnych právnych požiadaviek týkajúcich sa životného prostredia zo strany organizácie;
 - c) sústavné zlepšovanie environmentálneho správania organizácie
 - d) spoľahlivosť, dôveryhodnosť a správnosť údajov a informácií uvedených v:
 - environmentálnom vyhlásení
 - v aktualizovanom environmentálnom vyhlásení
 - vo všetkých environmentálnych informáciách, ktoré sa majú validovať.
- 3 Environmentálni overovatelia overujú najmä vhodnosť úvodného environmentálneho preskúmania alebo auditu alebo iných postupov, ktoré vykonáva organizácia, bez toho, aby sa tieto postupy zbytočne opakovali.
- 4 Environmentálni overovatelia overujú, či sú výsledky interného auditu spoľahlivé. Na tento účel využívajú v prípade potreby kontroly na mieste.
7. Pri dozornom EO na účely overovania na predĺženie registrácie uvedené v článku 6 ods. 2 nariadenia environmentálny overovateľ kontroluje, či organizácia plní aspoň tieto požiadavky:
 - a) organizácia vykonala interný audit environmentálneho správania a dodržiavania súladu s uplatniteľnými právnymi požiadavkami týkajúcimi sa životného prostredia v súlade s prílohou III nariadenia;
 - b) organizácia preukazuje priebežné dodržiavanie uplatniteľných právnych požiadaviek týkajúcich sa životného prostredia a sústavné zlepšovanie svojho environmentálneho správania;
 - c) organizácia pripravila aktualizované environmentálne vyhlásenie v súlade s prílohou IV nariadenia a zohľadnili sa referenčné dokumenty pre príslušný sektor,

ak sú k dispozícii.

Klient poskytne COSM zdokumentované informácie v súlade s článkom 25 odsek 5 nariadenia:

- základné informácie o organizácii a svojich činnostiach, environmentálnej politike a programe,
- popis uplatňovaného systému environmentálneho manažérstva v organizácii,
- podrobnosti o vykonanom environmentálnom preskúmaní alebo auditoch,
- správu o tomto preskúmaní alebo auditoch a o každom nápravnom opatrení prijatom po preskúmaní alebo auditoch, spolu so zoznamom všetkých uskutočnených zmien,
- návrh environmentálneho vyhlásenia alebo aktualizovaného environmentálneho vyhlásenia.

Ďalším podkladom pre dozorné EO sú správy a zoznamy zistení z predchádzajúcich EO.

Ak sa na základe zistení a záverov z dohľadu potvrdí, že systém EMAS je plne funkčný a zavedený v súlade s požiadavkami nariadenia a aktualizované alebo nové environmentálne vyhlásenie obsahuje požadované informácie a tieto sú pravdivé, overené, presné a dôveryhodné, rozhodne COSM o platnosti aktualizovaného, respektíve nového Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii. Dozorné EO je spravidla uskutočňované menovaným environmentálnym overovateľom, ktorý bol členom tímu overovateľov pri prvotnom resp. predchádzajúcom dozornom alebo opakovanom EO. Termín dozorného EO je klientom odsúhlasený a klient obdrží z tohto EO správu o environmentálnom overovaní.

U malých a stredných organizácií splňajúcich podmienky podľa nariadenia môže Slovenská agentúra životného prostredia rozhodnúť, že registrácia bude udelená nie na 3, ale na 4 roky. V takom prípade COSM vykoná validáciu environmentálneho vyhlásenia a dohľad nad registrovaným subjektom po 24 mesiacoch. V ostatných rokoch, počas plynutia 4 ročnej registrácie predkladá registrovaný subjekt nevalidované aktualizované environmentálne vyhlásenie na príslušný orgán. O predĺžení frekvencie dohľadov z dôvodu udelenia výnimky pre malé organizácie je klient informovaný MK COSM.

Ak uplynie lehota 36 mesiacov od validácie environmentálneho vyhlásenia a registrovaný subjekt nepožiadá COSM o opakované overenie alebo registrovaný subjekt neumožní tímu environmentálneho overovateľa vykonať v stanovenom termíne dohľad v súlade s programom dohľadov, rozhodne COSM zrušiť platnosť validovaného environmentálneho vyhlásenia.

5.4.2 Mimoriadne dozorné environmentálne overovania

Mimoriadne dozorné EO (ohlásené alebo neohlásené) môže byť vykonané pri zistení, že organizácia s platným Vyhlásením environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii nedodržiava podmienky, na základe ktorých mu bolo Vyhlásenie EO vydané, alebo ako dôsledok sťažnosti podanej na organizáciu s platným Vyhlásením EO, alebo v prípadoch keď nastanú významné zmeny v organizácii, postupoch alebo činnostiach organizácie s platným Vyhlásením EO alebo ako následok pozastavenia platnosti Vyhlásenia EO, prípadne ak dôjde k zmenám v požiadavkách na EO.

V prípade, že dostane COSM podnet, že registrovaný subjekt s environmentálnym vyhlásením validovaným spoločnosťou COSM:

- porušuje požiadavky nariadenia alebo príslušných predpisov platných v schéme EMAS,
- porušuje predpisy alebo individuálne rozhodnutia a povolenia orgánov štátnej správy v oblasti ochrany ŽP,
- používa environmentálne vyhlásenie alebo informácie v rozpore s požiadavkami stanovenými v nariadení,
- EMAS overovaného subjektu je nefunkčný alebo udržiavaný v rozpore s požiadavkami nariadenia,

je tento podnet preskúmaný, pričom COSM ich môže riešiť nasledovným spôsobom:

- ak závery nekonštatujú žiadne porušenie kritérií, právnych predpisov ani nedostatky v používaní environmentálneho vyhlásenia alebo environmentálnych informácií, respektíve zistené nedostatky boli uspokojivým spôsobom odstránené, vedenie spoločnosti rozhodne, že validované environmentálne vyhlásenie a informácie zostávajú v platnosti;
- ak závery konštatujú vážne porušenia kritérií, právnych predpisov alebo pravidiel používania environmentálneho vyhlásenia alebo environmentálnych informácií, ale na základe informácií uvedených v správe z overovania tím environmentálnych overovateľov skonštatuje, že tieto nedostatky sú odstrániteľné v lehote do 90 dní, rozhodne vedenie spoločnosti pozastaviť platnosť validovaného environmentálneho vyhlásenia a informácií až do doby, kým sa uspokojivým spôsobom neodstránia všetky zistené nedostatky a nevykoná sa kontrola realizácie prijatých opatrení určenými členmi tímu environmentálnych overovateľov;
- ak závery konštatujú vážne porušenia kritérií, právnych predpisov alebo pravidiel používania environmentálneho vyhlásenia alebo environmentálnych informácií a na základe informácií uvedených v správe z overovania tím overovateľov konštatuje, že tieto nedostatky nie sú odstrániteľné v lehote do 90 dní, rozhodne vedenie spoločnosti zrušiť platnosť validovaného environmentálneho vyhlásenia a informácií.

Dĺžka neohláseného EO je maximálne 1 auditodeň, pričom budú preverené záležitosti, ktoré viedli k nutnosti vykonania tohto mimoriadneho EO a zahŕňa EO realizačného procesu a preverenie dotknutej dokumentácie.

5.4.3 Opakované environmentálne overovanie

Opakované environmentálne overovanie na účely predĺženia registrácie v registri EMAS podľa článku 6 ods. 1 nariadenia sa uskutočňuje pred skončením platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii každé 3 roky (v prípade uplatnenia výnimky v zmysle čl. 7 nariadenia každé 4 roky) tak, aby platnosť nového Vyhlásenia EO nadväzovala na predchádzajúce Vyhlásenie EO.

Klient poskytne COSM zdokumentované informácie v súlade s článkom 25 odsek 5 nariadenia spolu so zoznamom všetkých uskutočnených zmien. Ďalším podkladom pre opakované EO sú správy a zoznamy zistení z predchádzajúcich EO.

Pri každom opakovanom environmentálnom overovaní musia menovaní environmentálni overovatelia preveriť a získať dôkazy o plnení všetkých požiadaviek nariadenia v súlade s čl. 18 ods. 1, 2, 3, 4 a 6 nariadenia:

1. environmentálni overovatelia posudzujú, či environmentálne preskúmanie organizácie, jej environmentálna politika, systém manažérstva, postupy v oblasti auditu a ich vykonávanie sú v súlade s požiadavkami tohto nariadenia.
2. Environmentálni overovatelia overujú:
 - a) dodržiavanie všetkých požiadaviek uvedených v nariadení organizáciou, pokiaľ ide o úvodné environmentálne preskúmanie, systém environmentálneho manažérstva, environmentálny audit a jeho výsledky a environmentálne vyhlásenie alebo aktualizované environmentálne vyhlásenie;
 - b) dodržiavanie uplatniteľných právnych požiadaviek Spoločenstva EMAS, ako aj národných, regionálnych a miestnych právnych požiadaviek týkajúcich sa životného prostredia zo strany organizácie;
 - c) sústavné zlepšovanie environmentálneho správania organizácie
 - d) spoľahlivosť, dôveryhodnosť a správnosť údajov a informácií uvedených v:
 - environmentálnom vyhlásení
 - v aktualizovanom environmentálnom vyhlásení
 - vo všetkých environmentálnych informáciách, ktoré sa majú validovať.
3. Environmentálni overovatelia overujú najmä vhodnosť úvodného environmentálneho preskúmania alebo auditu alebo iných postupov, ktoré vykonáva organizácia, bez toho, aby sa tieto postupy zbytočne opakovali.
4. Environmentálni overovatelia overujú, či sú výsledky interného auditu spoľahlivé. Na tento účel využívajú v prípade potreby kontroly na mieste.
6. Pri opakovanom EO na účely overovania na predĺženie registrácie uvedenej v článku 6 ods. 1 environmentálny overovateľ skontroluje, či organizácia plní aspoň tieto

požiadavky:

- a) plne funkčný systém environmentálneho manažérstva v súlade s prílohou II nariadenia
- b) organizácia má v plnom rozsahu naplánovaný program auditov, pričom sa dokončil aspoň jeden cyklus auditov v súlade s prílohou III nariadenia
- c) organizácia uskutočnila jedno preskúmanie manažmentom
- d) organizácia pripravila environmentálne vyhlásenie v súlade s prílohou IV nariadenia a zohľadnili sa referenčné dokumenty pre príslušný sektor, ak sú k dispozícii.

Ak sa overovaný subjekt rozhodne požiadať o opakované overenie až po uplynutí uvedenej lehoty, je povinný uzavrieť nový zmluvný vzťah s COSM. V tomto prípade už nejde o opakované overovanie ale prvé overovanie, pretože nebola zachovaná kontinuita dohľadu nad daným subjektom.

Spravidla má opakované overovanie širší rozsah ako dohľad, ale ak neprišlo zásadným spôsobom k zmene veľkosti alebo činností vykonávaných registrovaným subjektom od predchádzajúceho overovania, nemal by rozsah presiahnuť prvé overovanie.

Rozhodovanie o validácii nového environmentálneho vyhlásenia na základe opakovaného overovania robí COSM v súlade s postupmi a zásadami použitými pri prvom overovaní, uvedenými v tomto dokumente.

5.5 Záznamy o environmentálnom overovaní

COSM vedie záznamy o prvotnom environmentálnom overovaní, dozornom environmentálnom overovaní a opakovanom environmentálnom overovaní klientov v oblasti environmentálneho overovania, z ktorých je zrejmé uskutočnenie tejto služby. Doba uchovávania týchto podkladov je 10 rokov od dátumu vydania Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii. Ďalej vedie interne zoznam klientov s platným Vyhlásením environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii s uvedením oblasti EO a doby platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii, zoznam pozastavených a odobratých Vyhlásení environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii. Informácie k environmentálnemu overovaniu poskytne COSM na požiadanie telefonicky a na e-mailovej adrese: info@certifino.sk, pričom na požiadanie poskytne informácie o zemepisných oblastiach, kde pôsobí; informáciu o stave overovania a validácie (vydanie, pozastavenie a zrušenie Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii); názve, rozsahu a sídle (mesto a krajina) konkrétneho klienta environmentálneho overovania.

6. Záverečné ustanovenia

COSM sa zaväzuje, že bude so všetkými informáciami o organizácii klienta zaobchádzať ako s dôvernými, a že ich využije iba na dohodnutý účel. Dodané podklady nebudú poskytované

tretím osobám. Výnimkou je iba poskytnutie podrobnej správy rozhodovaciemu miestu v prípade sporu alebo orgánom v zmysle platných pravidiel alebo ak táto povinnosť vyplynie COSM zo zákona. Klient môže COSM zbaviť tejto povinnosti mlčanlivosti.

Zodpovednosť COSM voči klientovi alebo tretej osobe je daná v súlade so slovenským obchodným právom. COSM je povinný v rámci svojich možností dbať na správne používanie environmentálneho overovania pre reklamné účely klienta.

Klient včas menuje kontaktnú osobu poverenú súčinnosťou s menovanými environmentálnymi overovateľmi COSM a umožní im prístup do príslušných prevádzkových priestorov vo svojom sídle. Všetky podklady vzťahujúce sa k environmentálnemu overovaniu (zdokumentované informácie) musia byť zo strany klienta poskytnuté COSM (prenechané alebo poskytnuté k nahliadnutiu). Klient zaistí bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci tímu environmentálneho overovateľa v súlade s ustanoveniami platného Zákonníka práce.

Pred prvotným a každým dozorným a opakovaným EO dá klient certifikačnému orgánu COSM k dispozícii dokumentáciu v súlade s článkom 25 odsek 5 nariadenia spolu so zoznamom uskutočnených zmien (bod 3.4.2).

Počas doby platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii sa klient zaväzuje informovať COSM o výskyte vážneho incidentu alebo porušenia právnych predpisov vyžadujúceho zapojenie príslušných regulačných orgánov.

V prípade výskytu vážneho incidentu, nehody alebo vážneho porušenia právnych predpisov nezávisle od účasti príslušného regulačného orgánu sa klient zaväzuje umožniť COSM Certifino s.r.o vykonať mimoriadne environmentálne overovanie s cieľom preveriť, či plnenie požiadaviek nariadenia zo strany organizácie klienta nebolo ohrozené alebo obmedzené.

Klient sa zaväzuje následne po vydaní Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii a uzavretí zmluvy o vykonaní environmentálneho overovania písomne oznámiť COSM alebo na e-mailovej adrese info@certifino.sk akékoľvek zmeny, ktoré môžu mať vplyv na zavedený systém podľa nariadenia a to najneskôr do 1 mesiaca od uskutočnenia takýchto zmien ako aj akékoľvek zmeny, ktoré by mohli mať vplyv na uzavretý zmluvný vzťah medzi našimi spoločnosťami resp. vplyv na výkon environmentálneho overovania (napr. zmeny: právnej a organizačnej formy, hospodárskych alebo vlastníckych vzťahov, organizácie a manažmentu (napr. zmien kľúčových pozícií organizácie), kontaktnej adresy a sídiel prevádzok, predmetu činností zahrnutých do environmentálneho overovania, zásadných zmien v rozsahu činností a procesov a pod.)

Počas doby platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii bude klient akceptovať rozhodnutie COSM o pozastavení alebo zrušení platnosti Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii založené na informáciách

poskytnutých klientom alebo získané tímom overovateľov počas mimoriadneho EO, keď je možné preukázať, že organizácia klienta vážne neplní požiadavky nariadenia.

Klient sa zaväzuje viesť záznamy o sťažnostiach voči organizácii (interné aj externé sťažnosti) a o spôsobe ich riešenia, pričom sprístupní tieto záznamy tímu overovateľov počas environmentálneho overovania.

Klient dáva súhlas k tomu, aby informácie, ktoré sa týkajú procesu environmentálneho overovania mohli byť sprístupnené iným orgánom. Tieto predstavuje skupina posudzovateľov a pozorovateľov zo strany akreditačného orgánu, napr. SNAS, respektíve skupina riadne menovaných evaluátorov EA, ktorá sa preukáže prehlásením o mlčanlivosti.

Klient dáva súhlas i k tomu, že po vzájomnej dohode s COSM umožní účasť posudzovateľa príslušného autorizovaného orgánu (napr. príslušného akreditačného orgánu) v rámci tzv. witness auditu vo svojich priestoroch, pričom berie na vedomie, že mu táto povinnosť vyplýva z ustanovenia článku 23 ods. 6 nariadenia a že prípadné odmietnutie účasti akreditačného orgánu na witness audite môže viesť k odobratiu Vyhlásenia environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii.